

Súd: Okresný súd Komárno
Spisová značka: 9P/228/2018
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4218204468
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 12. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Banghová
ECLI: ECLI:SK:OSKN:2018:4218204468.1

Uznesenie

Okresný súd Komárno vo veci starostlivosti o maloleté dieťa: E. O. E., nar. XX.XX.XXXX, dieťa rodičov: matka - Z. E. F. nar. X.X.XXXX, bytom W. XX, S. - Q. P., a otec - I. E., nar. X.X.XXXX, bytom J. XX, I. XXX XX, W. republika K., o návrhu navrhovateľky - starej matky: A. Q., nar. XX.X.XXXX, bytom B. XXXX/XX, S., na úpravu jej styku s maloletým dieťaťom,

rozhodol:

Súd konanie vo veci z a s t a v u j e .

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Navrhovateľka, t.j. stará matka maloletého dieťaťa zo strany otca dňa 2.10.2018 doručila na Okresný súd Komárno návrh na úpravu jej styku s maloletým dieťaťom. V návrhu uviedla, že donedávna mala možnosť sa stretávať s maloletým dieťaťom bez obmedzenia. Tvrdila, že matka maloletého dieťaťa obmedzuje jej styk s vnučkou, a to od podania návrhu na rozvod manželstva. Uviedla, že matka maloletého dieťaťa jej styk s maloletou podmieňuje spoločnou návštevou. Z uvedeného dôvodu žiadala, aby sa mohla stretávať s maloletou od piatku od 18:00 hod. do nedele do 18:00 hod. Okrem toho žiadala, aby sa mohla stretávať s vnučkou druhý týždeň v júli a druhý týždeň v auguste od pondelka od 9:00 hod. do nedele do 18:00 hod a počas vianočných sviatkov od 26.12. od 9:00 hod. do 28.12. do 18:00 hod.. Navrhovateľka poznamenala, že otec maloletého dieťaťa v súčasnosti žije v Nemecku a aj tam mieni naďalej pracovať.

2. Súd z úradnej činnosti zistil, že na Okresnom súde Komárno pod sp. zn. 9P/195/2018 sa vedie konanie o návrhu na rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, ktoré dodnes nie je právoplatne skončené. V predmetnej veci súd uznesením č. k. 9P/195/2018-47 zo dňa 7.12.2018 zastavil konanie v časti úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu, nakoľko maloleté dieťa má obvyklý pobyt v Nemecku a otec maloletého dieťaťa nesúhlasil s tým, aby si slovenský súd založil právomoc na rozhodnutie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností. Z predmetného spisu ďalej bolo zistené, že obaja rodičia maloletého dieťaťa pracovali v Nemecku, maloleté dieťa v súčasnosti spolu s matkou sa zdržiava na území Slovenskej republiky, avšak od narodenia až do júna 2018 žilo spolu s rodičmi v Nemeckej spolkovej republike. Matka sa s maloletým dieťaťom vrátila na Slovensko po rozchode s otcom maloletého dieťaťa. Podľa tvrdení matky, otec maloletého dieťaťa súhlasil s vycestovaním maloletej z Nemecka na územie Slovenskej republiky. Matka maloletého dieťaťa tvrdila, že sa nemieni vrátiť naspäť do Nemecka. Otec maloletého dieťaťa tvrdil, že súhlasil s vycestovaním maloletého dieťaťa z Nemecka na Slovensko na dobu, kým matka maloletého dieťaťa spraví vodičský preukaz, t.j. maximálne na 3 a 4 mesiace. V súčasnosti matka maloletého dieťaťa je na rodičovskej dovolenke, kým otec maloletého dieťaťa naďalej pracuje v Nemecku.

3. Podľa § 1 zákona č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), podľa toho zákona súdy prejednávajú a rozhodujú veci ustanovené v tomto zákone.

Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 2 ods. 2 CMP, na účely tohto zákona sa pojmy žaloba, strana a spor vykladajú ako návrh na začatie konania, účastník konania (ďalej len „účastník“), a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak.

Podľa § 9 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), ak spor alebo vec nepatrí do právomoci súdu Slovenskej republiky, súd konanie bezodkladne zastaví.

4. Civilný sporový poriadok, ako aj Civilný mimosporový poriadok dbajú o to, aby súdne konanie prebiehalo podľa presne ustanovených pravidiel, ktorých dodržiavanie je predpokladom, aby súd mohol konať a vydať rozhodnutie. Tieto predpoklady sa nazývajú procesné podmienky konania. Ak v konkrétnej veci nie sú splnené procesné podmienky, takéto konanie vykazuje nedostatky, a preto súdne konanie sa nemôže uskutočniť. Takouto podmienkou konania je aj právomoc súdu. Právomocou súdu rozumieme vymedzenie okruhu vecí, ktoré súdy prejednávajú a rozhodujú. Právomoc súdov je takou procesnou podmienkou konania, ktorej nedostatok nemožno odstrániť.

5. Súd z predložených písomností, ako aj zo súdneho spisu 9P/195/2018 zistil, že rodičia maloletého dieťaťa sú občanmi Slovenskej republiky, pričom do júna 2018 žili v spoločnej domácnosti v Spolkovej republike Nemecko. Matka spolu s maloletým dieťaťom odišla zo spoločnej domácnosti v Nemecku a od konca júna 2018 sa zdržiava spolu s maloletým dieťaťom na území Slovenskej republiky. Manžel zostal žiť v Spolkovej republike Nemecko.

6. Vzhľadom na výskyt medzinárodného prvku v pobyte účastníkov konania, je súd v konaní povinný skúmať svoju právomoc aj v zmysle príslušných ustanovení medzinárodného práva súkromného a procesného. V danej veci súd skúmal existenciu tejto procesnej podmienky nielen podľa ustanovení CSP, CMP a zákona č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZMPS“), ale aj podľa nariadenia Rady (ES) č. 2201/2003 o súdnej právomoci a uznávaní a výkone rozsudkov v manželských veciach a vo veciach rodičovských práv a povinností (ďalej len „nariadenie Brusel IIa“).

7. Podľa § 2 ZMPS, ustanovenia tohto zákona sa použijú, len pokiaľ neustanovuje niečo iné medzinárodná zmluva, ktorou je Slovenská republika viazaná alebo zákon vydaný na vykonanie medzinárodnej zmluvy.

8. Nemecká spolková republika, ako aj Slovenská republika sú členskými štátmi Európskej Únie, oba štáty sú viazané nariadením Brusel IIa. Nariadenie Brusel IIa má prednosť pred vnútroštátnym právom, t.j. pred ZMPS. Vzhľadom na vyššie uvedené, súd skúmal svoju právomoc podľa nariadenia Brusel IIa.

9. Podľa článku 1 ods. 1 písm. b) nariadenia Brusel IIa, toto nariadenie sa uplatňuje bez ohľadu na povahu súdu v občianskych veciach, ktoré sa vzťahujú na nadobúdanie, výkon, prenesenie, obmedzenie alebo odňatie rodičovských práv a povinností.

Podľa článku 1 ods. 2 písm. a) nariadenia Brusel IIa, záležitosti uvedené v odseku 1 písm. b) sa môžu týkať najmä opatrovníckeho práva a práva styku s dieťaťom.

Podľa článku 8 ods. 1 nariadenia Brusel IIa, súdy členského štátu majú právomoc vo veciach rodičovských práv a povinností k dieťaťu, ktoré má obvyklý pobyt v tomto členskom štáte v čase začatia konania.

Podľa článku 8 ods. 2 nariadenia Brusel IIa, sa uplatňuje s výhradou ustanovení článkov 9, 10 a 12.

10. V právnej veci úpravy styku starej matky s maloletým dieťaťom, smerodajným pri aplikácii nariadenia Brusel IIa v je obvyklý pobyt dieťaťa. Podľa judikatúry Súdneho dvora EÚ pojem „obvyklý pobyt dieťaťa“ v zmysle článku 8 ods. 1 nariadenia Brusel IIa treba vykladať tak, že mu zodpovedá miesto, ktoré odzrkadľuje istú mieru začlenenia dieťaťa do sociálneho a rodinného prostredia. Na tento účel treba vziať do úvahy najmä trvanie, pravidelnosť, podmienky a dôvody pobytu na území členského štátu a presťahovanie rodiny do tohto štátu, štátnu príslušnosť dieťaťa, miesto a podmienky školskej dochádzky, jazykové znalosti, ako aj rodinné a sociálne väzby, ktoré dieťa udržiava v danom štáte. Je na

vnútroštátnom súde, aby určil, kde má dieťa obvyklý pobyt, majú na pamäti všetky osobitné skutkové okolnosti každého jednotlivého prípadu.

11. Z vyššie uvedeného vyplýva, že v zmysle článku 8 ods. 1 nariadenia Brusel IIa právomoc slovenského súdu na úpravu styku starej matky k maloleťmu dieťaťu by bola daná v takom prípade, keby maloleté dieťa malo obvyklý pobyt na území Slovenskej republiky. Maloleté dieťa spolu matkou sa síce v súčasnej dobe zdržiava na území Slovenskej republiky, avšak od narodenia až do júna 2018 žilo spolu s rodičmi v Nemeckej spolkovej republike. Obaja rodičia pracovali v tomto štáte. Otec maloleťmu dieťaťu aj naďalej pracuje v Nemecku, kým matka maloleťmu dieťaťu je na rodičovskej dovolenke. Na Slovensko prišla s maloleťm dieťaťom len na určitú dobu, počas ktorej mala nadobudnúť vodičské oprávnenie, no nie na trvalo. Podľa udania otca, on nesúhlasil s trvalým vycestovaním maloleťmu dieťaťu na Slovensko. Tomu svedčí aj skutočnosť, že v konaní vedenom na Okresnom súde Komárno pod sp. zn. 9P/195/2018 nesúhlasil s tým, aby si slovenský súd založil právomoc na rozhodnutie o úprave výkonu rodičovských práv a povinností k maloleťmu dieťaťu. Z uvedeného dôvodu súd má za to, že maloleté dieťa je začlenené do sociálneho a kultúrneho prostredia v Nemecku, a preto má obvyklý pobyt v tomto štáte. Teda v predmetnej veci v zmysle článku 8 ods. 1 nariadenia Brusel IIa je daná právomoc nemeckých súdov.

12. Súd ďalej skúmal, či si nemôže založiť právomoc na rozhodnutie vo veci úpravy styku navrhovateľky s maloleťm dieťaťom v zmysle článku 9, 10 a 12 nariadenia Brusel IIa, pretože z článku 8 ods. 2 nariadenia vyplýva, že článok 8 ods. 1 by sa neuplatnil v takom prípade, ak by boli kumulatívne splnené podmienky na založenie si právomoci slovenského súdu v zmysle článku 9, 10 alebo 12. Keďže v danom prípade súd nezistil existenciu okolností pripúšťajúcich aplikáciu výnimiek ustanovených v článkoch 9, 10 a 12, pri skúmaní právomoci musel aplikovať článok 8 ods. 1 Nariadenia Brusel IIa, na základe ktorého si slovenský súd nemohol založiť svoju právomoc, nakoľko právomoc majú nemecké súdy.

13. Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti, súd dospel k záveru, že vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa na žiadnom z princípov medzinárodného práva súkromného si slovenský súd nemohol založiť právomoc. Keďže je to neodstrániteľným nedostatkom podmienky konania, ktorý má za následok zastavenie konania, súd rozhodol tak, ako to je uvedené v prvej výrokovej vete tohto uznesenia.

14. O trovách konania súd rozhodol podľa § 52 CMP, podľa ktorého žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou podpísaného súdu na Krajský súd v Nitre.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha.